

Brožura s Plány Srbska pro Kosovo

Říjen 2006

Současné srbské plány na rekolonizaci Kosova

V rámci plánů pro rozdělení a kolonizace Kosova, Srbsko se snaží uskutečnit organizovaný a masivní návrat Srbů do Kosova, v následujících měsících a letech. Tento návrat se má konat na základě čtvrtého standardu a nazývá se "udržitelný návrat". Srbsku se podařilo přesvědčit UNMIK (Mise OSN v Kosovu), PISG (Prozatímní instituce samosprávy) a mnoho dalších mezinárodních činitelů, že prý Srbové jsou v Kosovu ohrožení a nemohou se vrátit do Kosova, protože by je Albánci vyhnali. Za prvé, jak potvrdil i zástupce UNHCR (Agentura OSN pro uprchlíky), Ron Redmond, drtivá většina kosovských Srbů odešli z Kosova spolu se srbskými policejními a vojenskými silami v červnu roku 1999. Za druhé, Srbsko nechce, aby se Srbové vrátili tam, kde mají svůj majetek, protože by byli stejně jako byli i dříve- prostá menšina. Ministr pro návrat a národních menšin ve vládě Kosova, Slavisha Petković, prohlásil pro rozhlasovou stanici, B92, 5. března 2005, : "Během jednoho měsíce, 85 rodin se vrátilo do Kosova. To je víc než uskutečňoval Nebojsa Covic během pět let". Za třetí, Bělehrad tvrdí, že v Kosovu žije 132.012 Srbů a nealbánských občanů, zatímco počet uprchlíků z Kosova po válce je 228 409. Bělehrad se záměrně jeví jako slabý v matematice. Na základě těchto údajů vyplývá, že srbští uprchlíci z Kosova jsou víc než Srbové, kteří někdy žili v Kosovu! Podle statistického institutu Srbské republiky bylo asi 190 000 Srbů, kteří žili Kosovo v roce 1991. Počet Srbů v Kosovu se tak výrazně nezměnil během 90. let. To potvrzuje i Evropská iniciativa pro Stabilitu (ESI), která v jedné z jejích zpráv uvádí, že v Kosovu žijí 130 000 Srbů a jsou 60000 srbských

uprchlíků z Kosova. Srbové, kteří zůstali v Kosovu, by zde nezůstávali, kdyby neměli životní podmínky lepší než v Srbsku. Srbsko pohrdá kosovskými Srby a nechává je žít v kasárnách v hospodářské a společenské bídě, a to záměrně, aby oni neodmítli se vrátit do Kosova a žít zde, kdy bude vhodný politický okamžik k jejich masivnímu návratu do Kosova. Momentálně v Srbsku je více než 140 000 Srbů, kteří jsou uprchlici z Chorvatska a Bosny a kterým může Srbsko snadno falšovat dokumenty a představit je jako bývalí obyvatelé Kosova. Tak to jasně, že Srbsko nemá problémy s nalezením většího počtu Srbů, kteří by je přivedlo do Kosova. Jeden průzkum provedený v listopadu 2004 v rámci společného výzkumu USAID, UNDP a RIINVEST, ukázalo, že pouze 30% kosovských Albánců a jenom 12,3% kosovských Srbů si myslí emigrovat z Kosova. Tehdy jsou Albánci, kteří chtějí opustit Kosovo a ne Srbové, protože přesně Albánci jsou v obtížnějším politickém a společenském postavení. Jestliže vezmeme jako příklad Mitrovici, podle další zprávy ESI, na severu Mitrovice a Zvečan měsíční průměrný příjem je 95 eur, z toho 60% zajišťuje Bělehrad a 23% Prishtina. Mezitím, na jihu Mitrovice měsíční průměrný příjem je 37 EUR, z toho 37% z vlády Kosova a 40% ze soukromého sektoru.

Srbsko nechce vrátit Srby, tam kde by byli menšinou, protože tam nebylo by možné vykonat takový politický tlak, jak ono chce. Srbsko usiluje o návrat Srbů, tam kde jsou většinou, aby víc posílilo tuto většinu, tam kde by se stali většinou po návratu nebo tam kde by zajišťovali územní kontinuitu srbských enkláv. Převážná většina kosovských Srbů v minulosti žila v městech, to znamená, že byli menšinou tam, kde bydleli. Tak návrat desítek tisíc Srbů do Prishtiny by neměl váhu návratu i několik stovek Srbů do určených oblastí, jež by umožnil propojení existujících území kontrolovaných Srbskou vládou a vytváření územní nezávislé entity kosovských Srbů v Kosovu. Proto se používá pojem "udržitelný návrat", a nikoliv jen "návrat". Srbsku se splnila touha, aby také vrátilo Srby i tam kde dříve nežili; ne ve svém majetku, ale do nových bydlíšť, což by posílilo a rozšířilo stávající enklávy až k jejich sjednocení. "Udržitelný návrat" není nic jiného než rekolonizace. Dne 18. Dubna 2006 v Bělehradě Kilian Kleinschmidt, tehdejší ředitel úřadu pro návrat UNMIK-u na

tiskové konferenci řekl, že vysídlené osoby z Kosova by se v budoucnu mohly vrátit na místech, kam chtějí. Předpokládá se organizovaný návrat 6 500 rodin a osobní návrat dalších 2 000 rodin. Vcelku bude 35 000 obyvatel, které Srbsko plánuje přinést na místech, kde již Srbové jsou většinou, tam kde mohou s tím návratem být většinou nebo tam, kde prostředním tohoto návratu, by byla zajištěna územní kontinuita enkláv. Dne 6. června roku 2006 byl podepsán "Protokol o dobrovolném a udržitelném návratu" mezi PISG (Prozatímní institucí samosprávy) zastoupenými Dardanem Gashim, delegací pracovní skupiny pro přímý dialog vedenou Miloradem Todorovicem a UNMIK zastoupenou tehdejším zvláštním zástupcem generálního tajemníka OSN, Soren Jessen-Petersen. Článek II, odstavec 5 tohoto protokolu stanoví, že Srbové mají právo se vrátit tam, kde se rozhodnou, nejenom na místa, kde žili dříve. Kromě tohoto důležitý je i fakt že v celém dokumentu, stejně jako ve všech ostatních dokumentech, které se zabývají návratem Srbů, kteří uprchli z Kosova, se používá výraz "osoby vnitřně vysídlené" (IDP - Internally Displaced Osob). Podle standardního slovníku Vysokého komisaře pro uprchlíky Organizace spojených národů (UNHCR), tento výraz je výlučně používán pro osoby, které kvůli ozbrojeným konfliktům nebo přírodním katastrofám jsou nuceny změnit své bydliště, ale ne stát. Takže oni se přemístili, zatímco uprchlík, je osoba, která kvůli výše uvedeným důvodům se přestěhuje z jeho státu do jiného státu. Srbové, kteří uprchlí do Srbska, jsou považováni jako osoby pouze vnitřně vysídlených, protože rezoluce č. 1244 zachová svrchovanost Srbska nad Kosovem.

21. února roku 2006 Srbské koordinační centrum pro Kosovo (QKKS) zveřejnilo zprávu, že ředitelka tohoto centra, Sanda Raskovic-Ivic a Ministr pro kapitálové investice, Velimir Ilic, podepsaly protokol o hodnotě 115 milionů dinárů jako pomoc osobám vysídleným z Kosova. 95 milionů dinárů bylo přiděleno na výstavbu 70 domů v oblasti mezi obcemi Nový Badoc a Gracanica, pro Srby, kteří uprchlí 17. března roku 2004. V obci Badoc i Ri již byly postaveny dva domy. Mezitím 20 milionů dinárů bude použito pro vodní infrastrukturu potřebnou pro zásobování pitnou vodou obce Badoc i ri.

Všechny domy, jež byly spáleny 17. a 18. března roku 2004 přestavěla vláda Kosova s penězi kosovského rozpočtu. Není důvod tam stavět domy. Bělehrad staví další domy, protože chce vytvořit řetězec srbských vesnic mezi Artanou a Gracanicom, aby tak silně propojilo území Anamorava se srbsko-obývanými vesnicemi v centrální části Kosova. Tak Artana přes vesnice Izvor z Dragocu se spojí s vesnicemi Hanroc, Shishare, Shashkoc, Okosnica, Badoc a Gracanica. S vytvořením obce Gracanica, vzniká spojení s obcemi obydlenými Srby, Fushe Kosova, Lypjan a Kastriot. Gracanica se připojí Ugljarem a další vesnicemi obydlenými Srby ve Fushë Kosovë / Kosovo Polje přes vesnici Llapllasellë, Preoc a Çagllavica, jakož i s vesnicemi Livaxhë, Skullan, Lepi a Radeva v obci Lipjan přes vesnici Sushicë. Vesnice Uglar, která se nachází v obci Fushë Kosovë / Kosovo Polje, přes obec Nakarade, se propojí s vesnicemi Kastriotu: Krushec, Caravadica a Leshkoshiq.

Na mapě 21, publikované koncem loňského roku, s černými kruhy, které mají ve středu X, jsou zobrazeny kolektivní obytné oblasti v rámci masivního organizovaného návratu Srbů, podle plánu Koordinačního centra Srbska pro Kosovo (QKKS). Žlutou barvou jsou označena bydliště, kde jsou podporovány i jednotlivé návraty, zatímco červenou barvou bydliště pro masivní návrat Srbů do Kosova. Je vidět, že jedná oblast kolektivního bydlení, se předpokládá v blízkosti města Gracanica. Je známo, že Srbové neopustili Gracanicu ani po skončení bojů. Tak kdo se vrátí tam?! Jménem "udržitelného návratu" se stává rekolonizace Kosova, jelikož Srbům bylo uznáno právo se vrátit tam, kde chtějí, tak nejen do jejich majetku. V případě výstavby kolektivního bydlení pro mladé srbské osadníky v Gracanici, Srbsku pomáhá k tomu i obecní rada Prishtiny v čele s Ismetem Beqirim. Obecní rada Prishtiny, 21. února roku 2006, schválila stavbu čtyř budov kolektivního bydlení na pozemek o 0,54 hektarů v obci Gracanica. To se provedlo na základě článku 3.1b) Nařízení 2000/45 týkajícího se územního městského a venkovského plánování a využití půdy. Takže předpisy pro samosprávu obcí, nepoužívaly se jenom pro decentralizaci, ale i pro rekolonizaci Kosova. V příloze 22 je kolaborantské usnesení Obecní rady Prishtiny v souvislosti s tím.

Na druhou stranu, v týdenní zprávě č. 1148 CIMIC-u(Civilian military cooperation) KFOR ze dne 8. února roku 2006, uvede se, že počet domů a bytů zakoupených na severu Mitrovice během jednoho roku od QKSK (Srbské národní centrum pro návrat) přesáhne počet 150. Před několika měsíci dvě transakce se uskutečnily v oblasti nazývané Kodra e Minatoreve- jeden byl zakoupen od QKSK a druhá od Pravoslavné církve. QKSK koupilo i 5 bytů v jedné budově, zatímco před několika měsíci koupilo za 300 000 Euro jednu pětipatrovou budovu. Nákupy jsou provedeny Srbskem a nikoliv Srby. Proto v tomto případě jde o další aspekt rekolonizace.

Broshura me planet e Serbisë për Kosovën

Tetor 2006

Planet aktuale serbe për rikolonizimin e Kosovës

Serbia synon që në muajt dhe vitet e ardhshme, në kuadër të planeve për copëtimin dhe gllabërimin e Kosovës, ta realizojë kthimin e organizuar dhe masiv të serbëve në Kosovë. Ky kthim mbështetet në standardin e katërt dhe quhet 'kthim i qëndrueshëm'. Serbia ka arritur që UNMIK-ut, IPVQ-ve dhe shumë faktorëve ndërkombëtar t'ua imponojë tezën se serbët gjoja nuk janë të sigurtë në Kosovë dhe se ata nuk mund të kthehen në Kosovë ngase shqiptarët do t'i dëbonin. Së pari, siç ka pohuar edhe përfaqësuesi i UNHCR-së, Ron Redmond, shumica dërrmuese e serbëve të Kosovës shkuan nga Kosova së bashku me forcat policore dhe ushtarake të Serbisë në qershor të vitit 1999. Së dyti, Serbia nuk do që serbët të kthehen atje ku ata i kanë pronat e tyre, meqë gjithandej do të jenë siç ishin - pakicë e thjeshtë. Ministri për Kthim dhe Komunitete në qeverinë e Kosovës, Slavisha Petković, për radion B92, më 5 mars 2005, ka deklaruar: "Për një muaj, 85 familje janë kthyer në Kosovë. Kjo është më shumë sesa ajo që ka arritur të bëjë Nebojsa Çović për pesë vjet." Së treti, Beogradi pohon se në Kosovë jetojnë 132.012 serbë dhe joshqiptarë, ndërsa janë 228.409 refugjatë të ikur nga Kosova pas luftës. Beogradi qëllimisht është i dobët në matematikë. Në bazë të këtyre të dhënave, del se ka më shumë refugjatë serbë nga Kosova sesa serbë që kishin jetuar ndonjëherë në Kosovë! Sipas Institutit Statistikor të Republikës së Serbisë ishin rreth 190.000 serbë të cilët jetonin në Kosovë në vitin 1991. Numri i serbëve në Kosovë nuk ka ndryshuar aq përgjatë viteve të 90-ta. Këtë e vërteton edhe Iniciativa Europiane për Stabilitet (ESI), e cila në njërin prej raporteve të veta thekson se në Kosovë jetojnë 130.000 serbë dhe janë 60.000 serbë refugjatë nga Kosova. Serbët e mbetur në Kosovë nuk do të

qëndronin këtu sikur mos ta kishin jetesën më të mirë sesa në Serbi. Serbia i përçmon serbët e Kosovës dhe i lë që të jetojnë nëpër baraka në mjerim ekonomik e social, në mënyrë që atëherë kur të paraqitet një moment i volitshëm politik për t'i kthyer masivisht në Kosovë, serbët të mos kundërshtojnë ardhjen dhe të jetuarit këtu. Kur kësaj i shtohen edhe 140.000 serbë në Serbi të cilët janë refugjatë nga Kroacia dhe Bosnja, e të cilët Serbia pa problem mund t'ua falsifikojë dokumentet dhe t'i paraqesë ata si ish banorë të Kosovës, bëhet e qartë se Serbia nuk ka problem me gjetjen e një numri të madh të serbëve që do t'i sillte në Kosovë. Një anketë e zhvilluar në nëntor të vitit 2004, në kuadër të hulumtimit të përbashkët të USAID-it, UNDP-së dhe RIINVEST-it, në shtator-dhjetor 2004, tregoi se 30% të shqiptarëve të Kosovës dhe vetëm 12.3% të serbëve të Kosovës mendojnë të emigrojnë nga Kosova. Pra, janë shqiptarët ata që duan ta lëshojnë Kosovën dhe jo serbët, ngase pikërisht shqiptarët janë në pozitë më të vështirë politike dhe sociale. Sa për ilustrim, ta marrim shembullin e Mitrovicës. Sipas një tjetër raporti të ESI-t, në veri të Mitrovicës dhe Zvečan jetohet me mesatarisht 95 euro në muaj, 60% të të cilave sigurohen nga Beogradi dhe 23% nga Prishtina. Ndërkaq, në jug të Mitrovicës njerëzit jetojnë me 37 euro në muaj, nga të cilat 37% sigurohen nga Qeveria e Kosovës dhe 40% nga sektori privat.

Serbia nuk do që t'i kthejë serbët atje ku ata do të ishin pakicë, sepse asisoj nuk do të mund të ushtronte ndikimin politik të tillë çfarë do që ta ketë. Serbia aspiron që serbët t'i kthejë atje ku ata janë shumicë për ta përforcuar edhe më shumë këtë shumicë, atje ku ata do të bëheshin shumicë nëpërmjet kthimit, ose atje ku do të siguronin vazhdimësi territoriale të enklavave serbe. Shumica dërrmuese e serbëve të Kosovës në të kaluarën jetonin nëpër qytete, d.m.th. ishin pakicë aty ku banonin. Dhjetëra mijëra serbë të kthyer në Prishtinë nuk do ta kishin as për së afërmi peshën e disa qindra serbëve të kthyer në pjesë të caktuara që do të mundësonin lidhjen e trevave ekzistuese të kontrolluara nga Qeveria e Serbisë drejt krijimit të entitetit autonom territorial të serbëve të Kosovës përbrenda Kosovës. Andaj, përdoret formulimi 'kthim i qëndrueshëm' dhe jo vetëm 'kthim'. Serbisë iu plotësua dëshira që të ketë të drejtë që serbët t'i kthejë edhe atje ku ata s'kanë jetuar më parë; pra, jo te prona e tyre dhe në pronën e tyre, por në vendbanime të reja që do të forconin e zgjeronin enklavat aktuale drejt bashkimit të tyre. 'Kthimi i qëndrueshëm' nuk është gjë tjetër veçse rikolonizim. Më 18 prill

2006, në Beograd, Kilian Kleinschmidt, drejtor i deritanishëm i zyres për kthim të UNMIK-ut, në një konferencë me gazetarë tha se të zhvendosurit nga Kosova do të mund të kthehen në të ardhmen në vendet ku ata dëshirojnë. 6.500 familje parashihet që të kthehen në mënyrë të organizuar si dhe 2.000 familje të tjera në mënyrë individuale. Gjithsej bëhet fjalë për rreth 35.000 banorë të cilët Serbia planifikon t'i sjellë në vendet ku serbët tashmë janë shumicë, atje ku ata me këtë kthim do të bëheshin shumicë, ose atje ku nëpërmjet kthimit do të sigurohej vazhdimësia territoriale e enklavave. Kurse, më 6 qershor 2006, u nënshkrua 'Protokoli për Kthimin Vullnetar dhe të Qëndrueshëm' ('Protocol on Voluntary and Sustainable Return') ndërmjet IPVQ-ve të përfaqësuar nga Dardan Gashi, Delegacionit të Grupit Punues për Dialog të Drejtpërdrejtë të udhëhequr prej Milorad Todoroviqit dhe UNMIK-ut të përfaqësuar prej PSSP-së së atëhershëm, Soren Jessen-Petersen. Në nenin II, pika 5, thuhet që serbët kanë të drejtë të kthehen edhe aty ku ata zgjedhin, e jo vetëm në vendet ku ata kanë jetuar më parë. Përveç kësaj është e rëndësishme të thuhet që në krejt dokumentin, ashtu siç edhe në të gjitha dokumentet tjera që kanë të bëjnë me kthimin e serbëve që kanë ikur nga Kosova, përdoret shprehja 'persona të zhvendosur së brendshmi' (IDP - Internally Displaced Persons). Sipas fjalorit standard të Komisionerit të Lartë për Refugjatë në Kombet e Bashkuara (UNHCR), kjo shprehje përdoret ekskluzivisht për ata persona, të cilët, për shkak të konflikteve të armatosura apo katastrofave natyrore detyrohen ta ndërrojnë vendbanimin, por pa e ndërruar shtetin. Pra, ata janë të zhvendosur, përkundër refugjatit, i cili është person, i cili, për shkak të arsyeve të lartpërmendura vendqëndrimin e ndërron prej shtetit të tij, në një shtet tjetër. Serbët e ikur në Serbi, pra trajtohen vetëm si persona të zhvendosur së brendshmi, ngaqë, Rezoluta 1244 ruan sovranitetin e Serbisë mbi Kosovën.

Më 21 shkurt 2006, Qendra Koordinuese e Serbisë për Kosovën (QKSK), publikoi lajmin se udhëheqësja e kësaj Qendre, Sanda Rashkoviç-Iviq dhe Ministri për Investime Kapitale, Velimir Iliq, kanë nënshkruar protokolin e vlefshëm 115 milionë dinarë për ndihmë personave të zhvendosur nga Kosova. 95 milionë dinarë janë ndarë për ndërtimin e 70 shtëpive ndërmjet Badocit të Ri dhe Graçanicës për serbët e ikur më 17 mars të vitit 2004. Tashmë dy shtëpi veç janë ndërtuar në fshatin Badoc i Ri. Ndërkaq, 20 milionë dinarë do të përdoren për infrastrukturën e nevojshme për furnizimin me ujë të Badocit të Ri. Të gjitha shtëpitë e djegura gjatë 17 e 18 marsit të vitit 2004, i

ka rindërtuar Qeveria e Kosovës me paratë e buxhetit të Kosovës. Nuk ka arsye që të ndërtohen shtëpi atje. Beogradi po ndërton shtëpi shtesë, sepse do që ta krijojë një zinxhir të fshatrave serbe ndërmjet Artanës dhe Graçanicës, dhe kështu të lidhen fuqishëm territoret në Anamoravë me fshatrat e banuara me serbë në pjesën qendrore të Kosovës. Nga Artana përmes fshatrave Izvor e Dragoc krijohet lidhja me fshatrat Hanroc, Shishare, Shashkoc, Okosnicë, Badoc e Graçanicë. Me krijimin e komunës së Graçanicës, krijohet lidhja me fshatrat e banuara me serbë në komunën e Fushë Kosovës, Lypjanit dhe Kastriotit. Graçanica lidhet me Uglarin dhe fshatrat tjera të banuara me serbë në Fushë Kosovë përmes fshatrave Llapllasellë, Preoc e Çagllavicë si dhe me fshatrat Livaxhë, Skullan, Lepi e Radevë në komunën e Lypjanit nëpërmjet fshatit Sushicë. Nga fshati Uglar i cili gjendet në komunën e Fushë Kosovës, përmes fshatit Nakaradë depërtohet në fshatrat e Kastriotit: Krushec, Caravadicë e Leshkoshiq.

Në hartën 21, të publikuar kah fundi i vitit të kaluar, me rrathë të zinj që kanë nga një X në mes janë paraqitur zonat e banimit kolektiv në kuadër të kthimit të organizuar masiv të serbëve sipas planit të Qendrës Koordinuese të Serbisë për Kosovën (QKSK). Me ngjyrë të verdhë janë shenjuar vendbanimet ku përkrahet kthimi individual ndërsa me ngjyrë të kuqe ato për kthim të organizuar e masiv të serbëve në Kosovë. Vërehet se një zonë e banimit kolektiv është paraparë në afërsi të Graçanicës. Dihet që serbët nuk e kanë lëshuar Graçanicën as pas mbarimit të luftimeve. Atëherë, kush po kthehet aty?! Në emër të 'kthimit të qëndrueshëm' po bëhet rikolonizimi i Kosovës meqë serbëve po u pranohet e drejta që të kthehen ku të duan, pra jo vetëm te prona e tyre. Në rastin e ndërtimit të banesave kolektive për kolonët e rinj serbë në Graçanicë, qëllimin e Serbisë po e realizon Kuvendi Komunal i Prishtinës me në krye Ismet Beqirin. Kuvendi Komunal i Prishtinës, me datën 21 shkurt të vitit 2006, ka përcaktuar lokacionin prej përafërsisht 54 ari, për ndërtimin e 'katër objekteve të tërësisë së përbashkët në fshatin Graçanicë'. Kjo është bërë duke u thirrur në nenin 3.1b) të Rregullores 2000/45, që ka të bëjë me planifikimin urban dhe të fshatit dhe shfrytëzimin e tokës. Pra, rregullorja për vetëqeverisjen e komunave përveç për decentralizim, është treguar e përdorshme edhe për rikolonizimin e Kosovës. Në faksimilin 22 është paraqitur vendimi kolaboracionist i Kuvendit Komunal të Prishtinës lidhur me këtë.